

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik naponta a délutáni órákban.
Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefon száma 12.)
Fiume, Klotild utca (Via Clotilde) 4. szám, 1. em.
Nyomda telefonszáma (szármárta előtt 229.)

Feladvány szerkesztő:
MURAI JENŐ.

ALFIZETÉSI ÁR MELYBEN ES VIDEKÉRI
Egész évre 28 kor. | Negyed évre 7. — kor
Fél évre 14. | Egy órára 2.40
EGYES SZÁM ÁRA FIUMBAN 8 FILLÉR.
Művelőtestületnek 6 hasábon peitit sorja 60 öi.

A hetedik magyar hadikölcsön.

Írta: Ullmann Adolf

főrendházi tag, a Magyar Általános Hitelbank vezérigazgatója.

A legközelebbi napokban jelenik meg a pénzügyminiszter felhívása a hetedik magyar hadikölcsön jegyzésére. Pénzügyi hadviselésünk eddig rendkívül bevált és úgyszólván tradícióvá lett rendszeréhez híven a kormány kizárólag konszolidált örökjárdékokat ajánl fel a közönségnek. Mint az első hadikölcsön kibocsátásánál, úgy most is 6%-os járadékötvények, továbbá — a II. hadikölcsön alkalmával kiadott typushoz hasonlóan — 5 és fél %-os járadékötvények kerülnek nyilvános aláírásra. A 6%-os kötvények kamatozása — tekintetbe véve a szokásos fél %-os jutalékmentesítést — félévenként 3.10%, illetőleg kamatoskamatokkal évi 6.30%, míg az 5 és fél %-os járadékötvények — ugyancsak az említett jutalékmentesítéssel — félévenként 3.03%, illetőleg évi 6.15% jövedelmet biztosítanak vevőik részére. A két típus kamatozása közt fennálló kis különbséggel, úgyszólván felér az a körülmény, hogy az alacsonyabb kamatozású kötvényeknél az árfolyamfejlődésnek tágabb tere van. Ezenkívül azonban a 6%-os járadékötvényei 1922. augusztus 1-től kezdve konvertálhatók, úgy hogy az azokba fektetett tőke kamatozása 4% évre tekinthető biztosítottnak, míg az 5 és fél %-os kötvények kamatozását az aláírók legalább 7 és fél éven át fogják élvezni.

A kibocsátásra kerülő címletek — úgy mint az utolsó hadikölcsönökénél — most is azon szerfölött értékes külön kedvezményrel bírnak, hogy a kötvények kibocsátási nettó árfolyamán a háborus nyereségadó lerovásánál fizetés gyanánt felhasználhatók. E nagyjelentőségű előny bizonyára alkalmas lesz arra, hogy az árfolyamalakulást tartósan kedvező irányban befolyásolja.

Az eddigi tapasztalatok szerint feltehető, hogy a kis tőkés — úgy mint az előző kibocsátásoknál — a 6%-os járadékot fogják előszeretettel jegyezni, míg a tőkeerős közönségre bizonyára az 5 és fél %-os címletek lesznek nagyobb vonzóerővel. Erre enged következtetni az a tapasztalat is, hogy a gyakorlatban a tőke csekélyebb kamatozással éri be oly értékpapiroknál, amelyek jelenlegi árfolyamon lényegesen alacsonyabb mint a beváltási érték, amely mellett konverzió esetleg fogantatosítható. A legszembeötlőbben igazolja ezt a 4%-os magyar koronajáradék és a 6%-os hadikölcsön jövedelmezősége közt fennálló nem

csekély eltérés.

A magyar átlami értékek árfolyamalakulása a háboru folyamán, kivált pedig a VI. hadikölcsön kibocsátása óta örvendően kedvező irányba terelődött. Így a 4%-os koronajáradék, mely a háboru kezdetén 76.50 és a folyó év május havában 78.50 árfolyamon került forgalomba; a legutóbbi napokban 83% körül eserélt gazdát, a 3 és fél %-os járadék árfolyama 68-tól 73-ig emelkedett és a magyar állam egyéb címleteinek ára is jelentősen javult.

Egyébként a 4%-os magyar koronajáradék a z egyetlenn a hadviselő államok vezető járadékai közt, amelynek az árfolyama a háboru alatt nem csökkent.

Mutatja ezt a következő összeállítás:

	a háboru kitörése előtti árfolyam	jelenlegi árfolyam
2½%-os angol konsol	75.50	56.25
3%-os francia járadék	78.50	61.25
3½%-os olasz járadék	95.—	80.—
5%-os orosz járadék	98.75	67.50
3%-os német birod. köles.	75.50	66.—
4%-os osztrák járadék	79.—	78.—
4%-os magy. koronajár.	76.50	83.—

Kétségtelen, hogy a hazai járadékok kedvező árfolyamalakulását lényegesen előmozdította az eddig követett és az új kormány által folytatott felette elővigyázatos és céltudatos háborus pénzügyi politika, mely állandóan odairányult, hogy a megnövekedett állami pénzügyi szükségletet lehetőleg mindig konszolidált kölesönök útján fedezze. Ennek megfelelően állampénztárjegyek aránylag csekélyebb mértékben, s csupán abból a célból adtak ki, hogy ezáltal a bankjegyinfláció mérsékeltesse és a főös pénzeszközök a forgalomból lehetőség szerint kikerüljenek. Csak egyetlen egyszer — a IV. hadikölcsön alkalmával — bocsátottak jegyzésre kincstárjegyeket is, amelyek azonban az 1920. év közepén esedékesek, tehát viszonylag hosszú lejáratúak voltak. Ily módon országunkban a konszolidált és a függő hadikölcsönök viszonya rendkívül előnyösen alakult, elannyira, hogy Németország kivételével egyetlen hadviselő állam kormányának sem sikerült kedvezőbb arányt teremteni e téren, melynek fontossága nem szorul bővebb magyarázatra.

Attól, hogy a háboru befejezése után a hadikölcsönök árfolyamában kedvezőtlen fordulat állhat be, nem kell tartani, hiszen pénzügyi kormányzatunk — miként ismételt hangsúlyozta — megfelelő intézkedéseket szándékozik fogantatosítani oly irányban, hogy ez árfolyamok netalán erősebb esőkénésének gátat vessen. Rámutathatunk itt azokra a kijelentésekre, melyeket Havenstein, a Reichsbank elnöke, a legutóbb fényes eredménnyel lezárt hetedik német hadikölcsön kibocsátása alkalmával

tarfolt beszédében tett. Szerinte a Reichsbank gondoskodott arról, hogy „mindenki, aki hadikölcsönt jegyzett, 1000 márkáig terjedő összegeket bármikor 98%-kal — az utolsó hadikölcsönök kibocsátási árfolyamán — továbbadhasson.” Kijelentette továbbá, hogy „közönség állanak oly intézkedések, amelyek emberi számítás szerint lehetővé fogják tenni, hogy igen nagy, még milliárdokra menő tételek eladásának is módját ejsék.” „Nagyszabású átvételi művelet van kilátásba véve” — mondotta Havenstein — „amelyet a Reichsbank az egész német bankvilággal együttessen van hivatva megvalósítani.” Hasonló átköira bizonyára hazánkban is sor fog kerülni.

Eddigi hadikölcsönök eredménye felette kedvező, ami a hazai lakosság szívós erejének és lelkes hazafini érületének esalhatatlan bizonyítéka. Nincs kétség az iránt, hogy a most kibocsátásra kerülő hadikölcsön sikere nemcsak hasonló lesz az eddigi eredményekhez, hanem azokon túl is fog tenni. E felfogásomban megerősít az árfolyamúlvó, melyet a budapesti tőzsdén a részvények elértek. Aki vagyonának értékállandóságát szívén viseli; annak — ha csak ebben kényszerítő okok nem gátolják — részvénybirtokából eladásokat kell eszközölnie. Különösen áll ez azokra a részvényekre, amelyeknek az árfolyam az utóbbi időben szédületes magasságig emelkedett és ez az áramlat úgyszólván valamennyi részvényt magával ragadta. Az értékesítésekbe befolyó összegek legelőnyösebben fixkamatozású befektetési értékekben helyezhetők el. Minthogy azonban mezőgazdaságunk anyagi megizmosodása folytán záloglevelek csak igen mérsékelt összegben kaphatók, a részvényeladások révén felszabaduló összegek részére a legmegelőnyösebb befektetési alkalom gyanánt a magyar állam kötvényei, elsősorban a hadikölcsönök kínálkoznak. Egyszersmindentorra véget kell vetni annak a gyakran hangoztatott felfogásnak, mely szerint valamely vállalatban való részesedés nagyobb biztonságot nyújt, mint az állampapír. Az állam háztartása a magángazdaságokkal a háboru folyamán eddigelé soba nem sejteti szoros kapcsolatba került és amíg az államhiatalomnak módjában fog állani, hogy alattvalói jövedelmével és vagyonával adókövetés útján rendelkezék, addig szó sem lehet arról, hogy az állam hitellezője kárt szenvedhet vagy megrövidülhet. Az állam adószedő hatáshat azonban a háborunak még hosszabb eltaradása esetén sem esőkénhet és ennek folytán azokkal szemben, akiknek a vagyona nem állampapírban fekszik, soba sem kerülhetnek kedvezőtlenebb elbirálás alá a hadikölcsönök aláírói, már csak azért sem, mert hiszen állandóan tekintetbe fog

vételnél, hogy pénzügyi téren elsősorban a címletek tulajdonosai tettek eleget hazafiúi kötelességüknek. Ellenkezőleg, a legmértvadász nyilatkozat színt biztosra ve-

hető, hogy a vagyonok megadóztatásánál a hadikölesönkötvények birtokosai kedvezményes elbánásban fognak részesülni. (Folytatjuk.)

Megkezdtek az átkelést a Tagliamenton.

Elfoglaltuk Gemonát a köráje sorakozó 7 pancéleróddal és 30 kisebb erődítménnyel együtt. - Háromezernél több olasz elfoglaltuk. - Az eddigi fogolyszám több mint 200.000; az ágyzarsákmány több mint 1300 darab. - Eddig 4200 négyzetkilométernyi olasz földet tartunk megszállva, 12 osztrák városi szereztünk vissza és 12 olasz városi foglaltunk el.

Orosz-román harctér.

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, nov. 3. (Hivatalos.)
Nincs lényeges esemény.

A vezérkar főnöke.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, nov. 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nem volt fontosabb esemény.

Ludendorff, első főszállás-mester

Olasz harctér.

Vezérkarunk jelentését tegnap Legújabb-rovatunkban közöltük.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, nov. 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

A középső és alsó Tagliamentó mentén seregeink harci érintkezésben vannak az ellenséggel. Olasz dandárokat, amelyek a folyó keleti partján még tartották magukat, támadással visszavonulásra kényszerítettünk, vagy elfoglaltuk. A Tagliamentó balpartja a Fella-völgytől az Adriai-tengerig tűzta az ellenséget.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Balkáni harctér

VEZÉRKARUNK JELENTÉSE.

BUDAPEST, nov. 3. (Hivatalos.)
Nincs lényeges esemény.

A vezérkar főnöke.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, nov. 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Macedóniai arcvonal:

Macedóniai és északnyugati ellenséges zászlóaljok elfűrtetését nagy veszteségükkel visszavertük.

Ludendorff, első főszállás-mester.

Francia-belga harctér.

NEMET HIVATALOS JELENTÉS.

BERLIN, nov. 3. A nagy főhadiszállás jelenti:

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy arcvonala:

A flandriai tüzérségi csata tegnap az Yser árterületén, különösen pedig Dixmuidenél heves volt. A Houthouster-erőd és a Lys közötti harci zónánk élénk ellenséges gyújtalanító tűz alatt állott. Az arcvonal több helyén megfűsült az angol felderítő előretűrés.

A német trónörökös arcvonala:

Az Oise-Aisne csatorna mentén és a Chemin des Dames gerincén jelentősen növekedett a tüzérségi harci tevékenység. Több órási pergőtűz után Braynál nagy francia erők támadást indítottak. A támadás vonalaink előtt összeomlott.

Ludendorff, első főszállás-mester

AZ OLASZ VERESÉG POLITIKAI HATÁSA.

GENE, nov. 3. A genfi Journal az olaszok vereségének politikai hatásáról írva, azt kéri: A valóságban mélyül az a sereg, amely Ausztria-Magyarországot felosztásra kényszeríthetné? Miután a zoros sereg számításba már nem vehető, a monarchiának minem mitől tartania.

ZSUFOLT FOGOLY VONATOK.

MÜNCHEN, nov. 3. Az olasz foglyokkal zsufolásig megtelt vonatok haladnak át naponta az pályaudvaron.

A TIMES KOMMENTÁRJAI.

ROTTERDAM, nov. 3. A Times azt mondja, hogy Franciaország és Anglia Flánderiára való tekintettel nem vonhat el csapatokat a nyugati harctérről az olaszok támogatására. Olaszország még rendelkezik annyi tartalékkal, hogy a központi hatalmak előnyomulását megállíthassa.

AZ OLASZ NÉP ÉS KIRÁLYA.

LUGANO, nov. 3. Az olasz király után az utolsó kikocsizása alkalmával a nép lelkes érzelmekkel fogadta, nem mer többé nyitott kocsiban mutatkozni.

ÚJ BUVÁRHÁJÓK.

BERLIN, nov. 3. Németország új típusú buvárhajókat épít, amelyeket Amerika ellen fognak felhasználni.

HIREK.

KOVÁCS GÉZA DR. ÚJ KÖNYVE.

Magyar nemzeti irodalomtörténet. I. kötet. Egyes tanár kezében jól használható irodalomtörténeti kézikönyvet adott ki miniszteri megbízásból Kovács Géza dr. főgimn. tanár a hazai nem magyar tanítási nyelvű középiskolák használatára, melynek azonban lényeges, alapvető hiánya, hogy vizsgálaton kívül hagyja azokat a tényezőket, melyek valamely irodalmi evolúciót

folytonosságban, irányában és szükségesszerűségében meghatároznak. Ily determináló faktor egy nemzeti irodalom egységes, természetes fejlődésében elsősorban valamely sajátos, az irodalmi fejlődés folyamán gyorsan kivirágzó és differenciálódó, de már az első irodalmi esirákban is érdekesen, primitív erővel megnyilvánuló nemzeti génusz. Kovács dr. is elmondja műve elején, hogy a magyar irodalom a nemzet lelkének a tükré s hogy fejlődése a nemzeti génusz fejlődése, ám e kötelező definíciónak ezzel eleget téve, többé műve egyetlen helyén se tesz kísérletet arra nézve, hogy e nemzeti lelket, szellemet akár egys. műveken, akár koráramlatokon, akár a történeti fejlődés egészén át megfigyelje, meghatározza, megéreztesse. — Másik ilyen tényező a fellmerülő írói egyéniségek (kik részben maguk is megnyilvánítják, részben éppen csak pontosabban meghatározzák s differenciálják a nemzeti szellemet is). Kovács dr. az írók műveit át nem jut el az írói egyéniségek rajzáig. Egyetlen író belső forogásait, külsődelmeit, fejlődését nem adja s természetesen nem találunk feleletet arra az egyedül az egyéniség vizsgálata által megvilágítható kérdésre sem, hogy miért kellett ilyen vagy olyan körülmények között valamely író műveinek épenugy alakulniok, a mint valóban kialakultak. Am igen fontos egy harmadik fajtaján tényező is: korviszonyok, művelődési áramlatok, idegen hatások. A korviszonyoknak és irodalmi hatásuknak rajza az egyetlen pont e téren, mely nem eshetik súlyos kifogások alá. Am az egyetemes művelődési áramlatoknak (pl. protestantizmus, reneszánsz, újklasszicizmus, romantizmus) különben sem mélyreható rajza már rajza az a kérdéssel sem törődik, hogy ez áramlatok, mely mozzanataiknál fogva hatottak a mi irodalmunkra s hogy másfelől, újra csak a nemzeti szellem alakító hatása folytán, milyen alkalmazkodáson, változáson keletkezett a mi irodalmunkban átmenetök. (Még jó, ha pl. a reneszánszról szóva megemlíti szerző, hogy az idegen volt a nemzeti szellemétől; a „miért?”-re azonban itt is egyetlen szó felelet nem hangzik). Egyes írók való idegen hatások közül igen fontosakról nem is szól, ahol pedig említ, csak egy-két idegen név és cím pusztá feleletét találjuk, valamelyes hasonlítgatások, összevételnek — szinte mindig — minden nyomat nélkül. (Az Előszó után e szempontból is egészen más művet vártunk volna: általában igen nagyok az ellentétek a célkitűzés és a gyakorlati megoldás között).

Hangsúlyoznunk kellett e fogyatkozásokat mert a műnek szociális célja lett volna egy nem magyar anyanyelvű s nem is lelkesen hazafias tanulósereggel megszerettetni irodalmunkat és megérteti vele, hogy mi az, ami igazán magyar, de ami egyuttal új, világirodalmi érték is ez irodalom sajátos fejlődésében. Másrészt pedig észinté, igaz vágyunk és óhajunk, az is, hogy a munkának még meg nem jelent II. kötete, a legújabb korok rajza, némél több hasznát látva e fogyatkozások szerző által való észinté és bátor belátásának, minél értékesebb és hasznosabb művé vájon.

A munka érdeme: elsősorban az anyag gondos és helyes gyakorlati érzékre valló, megválogatása. Kár, hogy részben talán a mű kis terjedelme miatt — az elméleti rész csak 89 oldal, míg mintegy 340 oldal irodalmi szemelvényeknek adja gazdag

és sok tekintetben dicsérendő táráit (e szemelvény gyűjtemény a munka legértékesebb, valóban értékes, része) — sok helyt csak pusztán adatfelsorolást és, bár érdekes, de sok tért igénylő tartalomelmondást találunk, míg az összes esztétikai és irodalomtörténeti méltatás egy-két „kerékded szerkezet” vagy „ügyes elbeszélés” féle kifejezésre szorítkozik. Nagyrészt e tömörítésnek rójuk fel hibájaként az első korok tárgyalásának stílusbeli nehézkességét is (erre se voltunk elkészülve az Előszó után). Már a Pázmányról szóló cikktől kezdve azonban mind sűrűbben kapunk érdekes, eleven rajzokat, méltatásokat (szerző sokkal biztosabban és könnyedebben, egyuttal, persze, több megértéssel mozog az újabb korokban) ügyes s egyuttal vonzóan megírt összefoglalásai e részek az irodalmi kritika eddigi eredményeinek. Hogy még ilyenkor is az alapvetés hiányait kell éreznünk, csak sajnálhatjuk, igen sokszor azonban még egyéb fogyatkozásokat is kisebbítik a különben érdemes munka értékét. Néha fontos mozzanatok kerülnek el a szerző figyelmét, sokszor nem épen a lényeges mozzanatok emeltetnek ki, egyszer az értelmi precizitás terén marad kívánni valónk, máskor — ami az ép e téren legkérdősebbnek ismert Kovács dr.-nál igen feltűnő — a stílusbeli könnyedség mellett a stílusbeli szabatoságnak is gondosabb ellenőrzését várnók. Különböző sok gondosságot találunk a munkában: pontos, szabályos rendet, a paragrafusok mindig egyforma egymásutánját (szerencsésen még sem érezzük a pedantéria kellemetlen mellékzót) s főleg a már említett gondos anyagmegválogatást. Végre az ugyancsak már említett helyes gyakorlati érzék vezett egy helyén való, bátor újításra: irodalomtörténetünk tananyagának a VIII. és VIII. osztály között való méltányosabb elosztására. A kísérletnek gyakorlati eredménye fogja csak megmutathatni, hogy vajjon az új beosztással nem esünk-e azonban némileg a másik végletbe, igen sok anyagot juttatva a VII. osztály tanulójának.

Rövidre fogva ítéletünk: a munka, — bár a történeti fejlődés rajzában hiány van valamely mélyebben átgondolt alapvetésnek és a fejlődés menet törvényszerűségeit csakugy nem érezteti, mint ahogy nem érezteti irodalmunknak sajátosan magyarázó voltát és abszolút értékeit s bár az esztétikai méltatások szempontjából is lényeges kifogások alá eshetik, — nagy gondal s az irodalmi kritika eredményeinek modern szellemű felhasználásával fölépített iskolai kézikönyv, mely anyagának gondos megrostálásával, az újabb korokra vonatkozó több érdekes és vonzóan megírt szakaszával s főleg igen ügyesen összeállított és bő szemelvénygyűjteményével gazdagodását jelenti még mindig igen gyöngye irodalomtörténeti kézikönyv irodalmunknak, olyan munka, mely — hogy visszatérjünk oda, ahonnan kiindultunk — ügyes tanár kezében, ki a hiányok belátására és betöltésére képes, igen hasznos szolgálatokat tehet középiskolai oktatásunknak.

F. Boda István.

— **A király nevenapja.** A helybeli ev. ref. imaházban holnap, vasárnap délelőtt 10 órákor ünnepi istentisztelet tartanak a király nevenapja alkalmából.

— **Városi közgyűlés.** Vio polgármester holnap, vasárnap déli 12 órára rendkívüli közgyűlést hívott össze, a király nevenapja alkalmából, öfölségéhez intézendő hódoló felirat ügyében.

— **Termatsits dohánygyári igazgató kitüntetés.** A király Termatsits Kálmán fiúmei dohánygyári igazgatójának a háború alatt teljesített buzgó és hasznos szolgálatai elismerésül a polgári hadi érdemkereszt második osztályát adományozta.

— **A hetedik hadikölcsön.** A helybeli bankokhoz érkezett értesítés szerint a kormány már megállapította a hetedik magyar hadikölcsön jegyzési idejét. A jegyzési határidő f. é. november 15-étől december 11-ig fog terjedni.

— **Adózók figyelmébe.** Folyó hó 5-én kezdik meg az adófizetők 1918. évi összeírását. Az illetékes kiküldöttek munkájának megkönnyítésére szükséges, hogy az adófizetők magukat a szükséges okmányok és adatokkal ellássák.

— **Az annétiszta-rendelet végrehajtása.** A városi tanács közlése szerint ő felsége 1917. aug. hó 12-én kelt legfelsőbb elhatározásával kegyelem útján elengedte mindazok fő- és mellékbüntetését, illetve büntetésük hátralévő részét, a kik a háború alatt a legfelsőbb elhatározás keltéig itéltek el, de 6 hónapnál nagyobb büntetést nem kaptak, abban az esetben, ha

1. legalább 2 évi katonai szolgálatot teljesítettek, vagy

2. legalább 2 hónapot töltöttek a harc-téren és résztvettek a harcban, vagy

3. ha a harc-téren kitüntették magukat, vagy megsebesültek, vagy a kik a háború folytán munkaképtelenek lettek, tekintet nélkül katonai szolgálati idejükre.

Mintán az elítéltek száma oly nagy, hogy azoknak összeírása lehetetlen, felhívottnak az elítéltek, hogy a törvényszéken jelentkezzenek a büntetés elengedésének megállapítása végett.

— **Pályázat faenneliek szállítására.** A fiúmei m. kir. dohánygyár pályázatot hirdet az 1918. évi faanyag-szükségletének szállítására. A pályázat november hó 28-án délelőtt 10 órákor jár le. Részletesebb felvilágosítást a helybeli kereskedelmi és iparkamara ad hivatalos órái alatt.

— **Ravasini és társai büntperének tárgyalása.** A Ravasini Antal és társai ellen folyó büntper mai tárgyalási napján Meichsner szakértő folytatta a vádirat 8. és 9. pontjában felsorolt vádak ismertetését. Ravasini minden tételnél védekezik Meichsner vádjával szemben. Ezután felszólítja az elnök a szakértőt, hogy a segélypénztár ügyeire vonatkozólag nyújtsen felvilágosítást. Ratkovich védő ellenzi ezt, mert a segélypénztár ügye szerinte nem tartozik a most tárgyalás alatt levő per anyagához és külön tárgyalandó. A bíróság határozathozatalra vonul vissza és elutasítja a védő indítványát. Meichsner szakértő ezután megkezdi a segélypénztár ügykezelésének ismertetését, amelyet Ravasini 1897-ben alapított. Délutáni 1 órákor az elnök a tárgyalás folytatását hétfő reggeli 9 órára naplotta el.

— **A legtöbb adót fizetők névsora.** Folytatólag közöljük a fiúmei legtöbb adót fizetők névsorát. Az adófizető neve után az első szám jelenti a bevallott jövedelmet, a második a bevallott vagyont: Brozovic József mérnök 11.153.— 300.000.—, Brüll Sándor 181.128.50 2.861.100.—, Budak Dinko 12.500 135.000.—, Cappa János 18.535.— 271.500.—, Cartesio Miklós 31.052.— 347.000.—, Catti György dr. 28.459.— 529.000.—, Celligoi Veucel 20.923.— 90.000.—, Cloetta Konstan-

tin 100.583.— 1.474.860.—, özv. Cretich Katalin 30.380.— 784.480.—, Dalma Dezső dr. 22.000.— 70.000.—, Dall'Asta Carmella 49 ezer — 1.569.000.—, Dantel Zsigmond 57 ezer 883.— 800.000.—, Demarmels János 23.897.— 272.164.—, Dettelbach Hans 64.950 600.000.—, Dubravcic János 72.378.— 634 ezer 406.—, Dubokovich János 35.413.— 100.000.—, Eidlitz Hugó 117.874.— 489.476, Flater Henrik 92.017.— 1.420.132.—, Fiorese Milena 30.921.— 456.257.—, Francic Márk 30.000.— 128.000.—, Garofolo Miksa 49.431 615.081.—, Giacconi Antal 28.158.— 346.000, Giordano Italeo 29.184.— 270.000.—, Gorup Koruél lovag 30.921.— 456.257.—, Hass Ignác 51.870.— 126.750.—, Hassenteufel Károly 50.910.— 216.460.—, Hosak Vilmos 38 ezer 200.— 169.250.—, Hoyos Edgar gróf 136.945.— 407.958.—, Janovic Miklós 43.529 790.850.—, John Albert Edé 155.127. 600.000, Kaplanek József 33.500.— —, Klinz Humbert 32.829.— 113.550.—, Kremsir Milan 77.582.— 563.188.—, Kukulich Ferenc 48.877.— 193.890.—, Levi Ignác 51.323.— 534.550.—, Marac Péter 48.776.65 1.726.064, Mariassevich Sándor 29.280.— 217.100.—, Matkovich János 24.681.— 430.850.—, Matensdorfer Alfréd 80.007.— 504.022.— (Folytatjuk.)

— **Feljelentett pék.** Springhet vásárbiztos feljelentette Beck fiúmei péket, mivel élvezhetően, romlott cukorkákat árusított Deák-fasori üzletében.

— **A Quarnero-fürdő tolvaja.** Ma délelőtt ítélkezett a törvényszék Duk József foglalkozás nélküli suhanc felett, aki augusztus havában egy ezüstórát lopott el a Quarnero-fürdő egyik kabinjából. A törvényszék 3 havi fogházbüntetésre ítélte.

— **Az Apollo-mulató megnyitása.** — Hosszabb szünet után ma szombaton este újból megnyílik az Apollo-Mulató, Fiúme egyik legkedveltebb szórakozóbelye. Troppauer igazgató áldozatot nem kimélve, gondoskodott róla, hogy kitűnő műsorral szórakoztassa minden este a közönséget. Az első előadás tisztán jövedelmének felét a vak katonák javára ajánlotta fel és a megnyitó est bevételeiből bizonyára szép összeg jut majd a némas cél javára. Az előadások esti 8 órákor kezdődnek.

Szöveg folytatása a 4-ik oldalon.

Gyakorlott gépirót vagy gépirónőt,

aki magyarul és horvátul tökéletesen ír, felfogad a szusáki kir. erdőhivatal Bővebb felvilágosítást nyújt az erdőhivatal.

VESZÉK MINDEN MENNYISEGÜ
ÉS NEMÜ DUGÓT

(parafa). — Mintázott ajánlatot kér Frank Andor Budapest VIII., József-körút 21. Sürgőnyecim: Frandor Budapest.

Jókarban levő, használt

NÉGYKEREKÜ KÉZIKOCSI

megvételre kerestetik Úm a kislóban.

LEGUJABB.

ELFOGLALTUNK A GEMONAI ERŐDÖT.

BUDAPEST, nov. 3. A sajtóhadiszállásról jelenti: Gemona is kezünkben van. Hét páncélerőd és harminc más kisebb erődítvény sorakozott köréje. Krausz tábornok seregének egy hadosztálya már vasárnap megkezdte a gemonai várgyűrűt, délebb a 2-ik lövészezred már rést ütött rajta a Lonza páncélerőd elfoglalásával. Gemona azonban 14 kilométernyire van az elfoglalt erődötől és így nem kis munka folyt az áttörésnél. Háromezernél több olaszt elfogtunk és 4200 négyzetkilométernyi olasz földet tartunk megszállva. Rendkívül fontos Krobotin hadseregének a felső Tagliamento irányába történő előnyomulása.

MEGKEZDTÜK AZ ÁTKELÉST A TAGLIAMENTON.

BUDAPEST, nov. 3. A sajtóhadiszállásról jelenti: Csapataink, miután a Tagliamento balpartját megtisztították az ellenségtől, megkezdtek az átkelést a folyó középszakaszán. Hadműveleteink tervszerűen folynak.

KROBATIN ELVÁGJA A VISSZAVONULÓ OLASZOK UTJÁT.

BUDAPEST, nov. 3. A sajtóhadiszállásról jelenti: Gemonának a második olasz hadsereg keletről jövő csapatrészei és az északról menekülő kötelékek biztosított gyűjtőhelyül kellett volna szolgálnia. A felső Tagliamento-völgyben és a Fella-völgyben visszavonuló olasz csapatoknak most már csak egy út áll a rendelkezésükre, Krobotin délre nyomuló csapatai azonban nem fogják télenül nézni az olaszok elvonulását. Különösen a Fella-völgyben hátráló ellenséget nyomják úgy, hogy valószínű az olaszok új, súlyos veresége.

12 VÁROSUNKAT FELSZABADÍTOTTUNK, 12 OLASZ VÁROST ELFOGLALTUNK.

BUDAPEST, nov. 3. A sajtóhadiszállásról jelenti: Eddig 12 osztrák várost szabadítottunk fel és 12 olasz várost foglaltunk el.

MEGKEZDÖDÖTT A CSATA A TAGLIAMENTO ÉS MUZZANELLO KÖZÖTT.

BUDAPEST, nov. 3. A sajtóhadiszállásról jelenti: A Havas-ügyenökség szerint már megkezdődött a mérkőzés a Tagliamento és Muzzanello között, amely döntő jelentőségű lesz Cadornára nézve.

TÖBB MINT 200.000 FOGOLY ÉS 1800 ÁGYU.

BERLIN, nov. 3. Az olasz harcokra a fogolyszám túlszállja a németeket, az egyenlőség pedig első alkalommal a németek javára fordult.

CADORNA LEZARTNAK TEKINTI AZ OLASZ VESZTESÉGEKET.

LUGANO, nov. 3. Cadorna tegnapi jelentése szerint az olasz sereg visszavonulása utóvégharcokkal biztosítva van. Olaszország veszteségeit lezártaknak tekintik.

HINDENBURG JELENTÉST TETT A CSÁSZARNAK.

BERLIN, nov. 3. Vilmos császár tegnap meghallgatta Hindenburg jelentéseit.

KALANDOS HIR KÁROLY KIRÁLYRÓL.

MÜNCHEN, nov. 3. A Münchener Neueste Nachrichten bécsi jelentése közli azt az egyre visszatérő hírt, hogy Károly királyunk holnapi nevenapja alkalmából kikiáltatja magát Lengyelország királyává és egyidejűleg a Boszniából, Hercegovinából és Szerbiából alakítandó délszláv birodalom uralkodójává.

UJABB HAJÓELSÜLYESZTÉSEK.

BERLIN, nov. 3. A Wolff-ügynökség jelenti: Az Anglia körüli elzárt területen ismét elsüllyesztettünk négy gőzöst és két vitrlást.

LÉGI TAMADÁS ANGLIA ELLEN.

BERLIN, nov. 3. (Hivatalos.) Bombavető rajaink egyike eisejére virradóra bombákat eredményesen és erőteljesen megtámadott katonai célokat Londnon szívében, továbbá Grimsby, Chatham, Ramsgate, Margate és Dover kikötővárosokat. Londonban, Chathamban és Ramsgateban nagy tüzek támadtak. Más bombavető rajok megtámadták Diinkirchen erődjét, csapattáborait, valamint a flandria front mögötti katonai célokat, számos robbanást és tüzet okoztak és sértetlenül visszatértek.

RUSZKIJ, VAGY BRUSZLOW LESZ A FŐPARANCSNOK.

PETERVÁR, nov. 3. Lapjelentések szerint a kormány Ruszkijnak, vagy Bruszlownak a főparancsnoksággal való ismételt megbízatását látogatja.

EGY SZÁZADOS LESZURT EGY ÖRMESTERT.

BUDAPEST, nov. 3. Ma délelőtt a villamos vasutón Zsáncz János örmester botrányosan viselkedett. Dienst Endre százados, aki ugyanazon a villamoson utazott, rendre intette a botrányt okozó örmestert, figyelmeztetése azonban nem használt, sőt az örmester még vele szemben is folytatta botrányos viselkedését. A százados erre kardot rántott és mellbeszurta az örmestert, akit hadközlővel szállítottak a katonai kórházba.

SZTRÁJK A POSTATAKARÉK-PÉNZZÁRÁNÁL.

BUDAPEST, nov. 3. A postatakarék-pénzár 1200 díjnoka béremelési mozgalom folytán sztrájkba lépett.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat (Murai Jenő). Nyomatott a „Lloyd” Nyomda R. T. nyomdájában.

ETKEZŐ REPÁT AJÁNL

á K 50.— per 100 kg. az oldható állomás kötelezettséggel.

Reiter Izidor Temesvár, Józsefváros. Fizetendő fuvarmásodperány ellenében a Polg. Takarékpénztár r. t. nál, Temesvár. Ezen ajánlat csak egész vágyakozományokra vonatkozik.

INTELLIGENS OLASZUL BESZÉLŐ KISASSZONY KERESTETIK 9 éves fiúskát sétára vezetni. Cim a kiadóban.

11 nap cikke!

Ajánlunk elsőrendű minőségű

faszandált

bőrfelszereléssel

300. sz. nyitott fajta:

Nagyság: 22-27 28-35 36-41
Maximált ár: K 4.10 K 4.60 K 6.20

301. sz. fajta bőrelőrésszel:

Nagyság: 22-27 28-35 36-41
maximált ár: K 5.35 K 5.90 K 7.50

férfi- női- és gyermek-cipő osztály.

Kiváló tisztelettel

WEISS M.

Fiume,

Ferenc József Korzó 11. sz.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a Via Aless. Volta 17. sz. alatt (a Secessio kávéházzal szemben) hatóságilag egnedélyezett

ÖSZERES ÜZLETET NYITOTTAM.

Veszek és eladók mindennemű házi és üzleti bútort és berendezést, jobb férfi és női ruhákat, fehérneműt, régiségeket, ponyvákot, zsákokot, hordókat, bőröndöket stb. stb. Levelezőlap hívásra hához is jövök. Tisztelettel Droth Adolf.

VALÓDI MAGYAR

urasági borok

jutányos áron kaphatók

FRANKL ARNOLD

borkereskedőnél, szabad kikötő.

BUDAI

szálló és kávéház. Fiume, Deák-Korzó. Mindennap d. n. 5-7-ig este 8-tól 11-ig CZUTOR MIKLÓS hegedűművész elsőrangú szalonzenekarával hangversenyez. Kifüvés kávéházi italok Pontos kiszolgálás. 50 száltonál azona.

Tulajdonos BUDAI KÁROLY